

Pravda jako norma adaequationis rei (ad veritatem)

Celý světový vývoj můžeme pochopit jako předlouhý proces připodobňování (přistěňování) „věcí“, „skutečností“ tomu, co je „tím pravým“. To znamená, že bychom se měli připravit na to, vidět v dění pravdy nejen tu složku, o které se praví tradičně, že jde o „adaequatio intellectus ad rem“, ale ani pouze tu složku, o které platí, že jde o adaequatio rei ad intellectum“, nýbrž právě jako rozhodující to, co můžeme formulovat jako adaequatio rei vel intellectus ad verum (resp. ad veritatem). Rozhodující věcí však přitom zůstává, že verum samo (veritas jako „to pravé“) není nejen součástí našeho myšlení a intelektu (tj. porozumění), ale že není ani součástí „skutečnosti“ jako něčeho v nějaké formě „daného“ (a to znamená předmětného, zpředmětněného). Ona zmíněná „adekvace“ předpokládá proto principiální (původní, originální) vztah nepodobnosti (Patočka např. mluví o „podstatné neadekvaci“) čehokoli, co „jest“ jako danost (objektnost, předmětnost): nic na tomto světě není dokonale pravé (srv. Jobův druh), ale zároveň nic není jen naprosto cizí všemu pravému (a vší pravosti se vymykající). Dokonalost neexistuje – leč jako spění, jako usilovná cesta k ní.

(Písek, 130410-2.)